

YAŞAMDA MALİ ÇÖZÜM

(3 Temmuz 2014)

Yahya ARIKAN

malicozum@ismmmo.org.tr

‘AF’, HERKESLE BARIŞIK OLMALI!

“Bir suçu, bir kusuru veya bir hatayı bağışlama”ya af deniyor. “Yanlış kim yapıyor” sorusunu yanıtı son dönem tartışmalı olsa da, görüyoruz ki, işi gücü bıraktık, Godo’yu bekler gibi (!) şimdi “affi bekliyoruz. Ama bu Samuel Beckett’in ünlü oyununda bir türlü gelmeyen Godo’dan biraz farklı. Farkı, sıkça gelmesi!

Tabii ki böyle olunca, vergilerini belli bir çerçevede yapılandırmış olup düzenli ödeyen mükellefler bile bu ödemeleri yapmaktan vazgeçip, Godo’yu, yani affi bekliyor.

“Af” olarak nitelendirilebilecek kanun teklifi anımsanabileceği gibi 3 Haziran tarihinden Meclis Plan ve Bütçe Komisyonu’na sevk edildi. Bu yasa nedeniyle Meclis’in tatile girişi ertelendi. Af çıkmadan kimse bir şey yapmayacak, Meclis tatile girmeyecek, kimse vergisini ödemeyecek.

Düzenli ödeyene teşvik gerek

Bir ülkenin vergisi sistemi ve vergi yapılanması bakımından belki de en tehlikelisi bu. Yani af beklentisi. Bu beklenti mükelleflerin vergisel ödevlerini zamanında yerine getirmesine engel oluyor. Bu tür yasalar, kötü mükellefleri ödüllendiriyor. İyi mükellefleri cezalandırıyor.

İşte bu olumsuzlukları gidermek amacıyla, vergisel ödevlerini düzenli yerine getiren mükellefleri ödüllendirici mekanizmalar oluşturulmalı. Örneğin vergi beyannamelerini düzenli verip ödemelerini düzenli yapan mükelleflere belli bir dönem vergi indirimi sağlanabilir. Böylece vergilendirmede adalet ilkesi de sağlanır.

Mevcut yasa teklifi şu an itibariyle sınırlı bir yasa teklifi niteliğinde. Bunun genişlemesi yönünde beklentiler yüksek. Ancak, aksine daraltılması da söz konusu özellikle cezaların ortadan kaldırılması engellenebilir.

Taksitlendirme Kanunu!

Eğer bu yapılırsa ortada bir Af Kanunu kalmaz. Bunun adı bir Taksitlendirme Kanunu olur. Ancak, ne yapılırsa yapılsın dava ve inceleme aşamasındaki vergilerin kesinlikle kanun kapsamına alınması gerekiyor.

Bir kanun düşünün ki devletin kesinleşmiş alacaklarını tahsil edebilmek için kolaylıklar sağlıyor. Ancak, kesinleşmemiş, ihtilaf aşamasındaki işlemleri için bu kolaylığı sağlamıyor. Bunun mantığını anlamak mümkün değil. Öncelikle dava aşamasındaki ihtilaf alacaklar ve inceleme safhasındaki alacaklar için bir kolaylık sağlanmalı ve bu ihtilafların önüne geçilmeli. Böylece hem devlet alacağını takip edecek hem de yargı ve inceleme birimleri önündeki dosyaların erimesi sağlanır.

Bunun en güzel örneği de 6111 sayılı Kanun ile 2011 yılında yapılan düzenlemedir. Yoksa devletin kesinleşmiş alacağıının tahsilini kolaylaştırıp, ihtilafli alacağıının tahsili için herhangi bir şey yapmamasını anlamak mümkün değil.

Bu kolaylıktan kim yararlanırsa yararlansın, herhangi bir ayırım yapmadan, mükellef türüne ve mükellef görüşüne bakmadan dava ve inceleme aşamasındaki vergilerin kanun kapsamına alınması gerekir. Hukuk devleti ilkesi de bunu gerektirir. Bundan en çok kazançlı çıkan ise kamu hazinesi olur.

Türkçede, “Yedi düvelle barışık” diye bir deyimimiz vardır. Herkesle iyi geçinen kimse” anlamında kullanılır. Bizce af bu ruha uygun olmalı.

İnanıyorum Godo’da bunu bekler!

MALİ TATİL KAPSAMINDA OLMAYAN ÖNEMLİ YÜKÜMLÜLÜKLER

Meslek mensuplarının mücadelesi sonucunda 5604 sayılı ‘Mali Tatil İhdas Edilmesi Hakkında Kanun’la mali tatil olması yönünde düzenleme yapılmıştır.

Her yıl Temmuz ayının birinden yirmisine kadar (yirmisi dahil) mali tatil uygulanır. Haziran ayının son gününün tatil günü olması halinde Mali Tatil; Temmuz ayının ilk iş gününden başlar ve ayın yirmisinde (yirmisi dahil) sona erer. Bu sürede beyannameler, bildirimler, işe giriş bildirgeleri, işyeri bildirgeleri, işten çıkış bildirimleri gibi yükümlülükler mali tatil sonuna ertelenir.

Beyan, Bildirim, Ödemeler

6183, 4958 ve 5458 sayılı Kanunlara göre 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa tabi işverenlerin yapmakla yükümlü oldukları beyan, bildirim ve ödemeler mali tatil kapsamına girmediğinden, yukarıdaki Kanunlardan kaynaklanan yükümlülüklerin ve işlemlerin (dava açma süresi dahil) yasal süreler içinde yerine getirilmesi gerekir.

İş Kazaları ve Meslek Hastalıkları Bildirimleri için Mali Tatil kapsamında süre uzatımı söz konusu değildir. İşverenlerin, iş kazası ve meslek hastalıklarını 3 iş günü içinde SGK’ya bildirme yükümlülüğü Mali Tatil kapsamında yoktur sadece yasal süre içinde bildirilmesi gerekir.

Yine, 5510, 4857, 4447 ve 6183 sayılı Kanunlar gereğince, ilgili kurumlarca gönderilecek tebligatlar ile sigortalılar veya işverenler tarafından açılacak davalarda dava

açma süreleri mali tatil kapsamına girmediği için, bu nitelikteki iş ve işlemler mutlaka Kanunlarda belirlenen süreler içinde yerine getirilmelidir.

***

SORU-CEVAP

YILLIK İZİN BÖLÜNEBİLİR MİNİNDE ÇALIŞILABİLİR Mİ?

Çalışanlarımız kendi istekleriyle izinlerini 5'er gün olarak kullanmak istiyor. İşyerimiz Cumartesi günü çalışmadığı için toplamda 9 gün izin yapılmış oluyor. Bu uygulama yasaya uygun mudur? Çalışanın talebinin önemi yok mudur?

Hasan Akay

4857 sayılı İş Kanunu'na göre yıllık izin süreleri, tarafların anlaşması ile bir bölümü on günden aşağı olmamak üzere en çok üçe bölünebilir. Yıllık ücretli izin günlerinin hesabında izin süresine rastlayan ulusal bayram, hafta tatili ve genel tatil günleri izin süresinden sayılmaz.

Dolayısıyla çalışanlardan bu yönde talep gelse dahi 5'er gün olarak kullandırılması uygun değildir.